

บันทึกสำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา
เรื่อง การแต่งตั้งผู้รักษาการแทนผู้อำนวยการสถาบันมาตรวิทยาแห่งชาติ

สถาบันมาตรวิทยาแห่งชาติได้มีหนังสือ ที่ วว ๕๗๐๑/๓๙๓ ลงวันที่ ๒๗ มิถุนายน ๒๕๕๕ ถึงสำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา ความว่า เนื่องจากพระราชบัญญัติพัฒนาระบบมาตรวิทยาแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๕๐ ไม่ได้บัญญัติให้ผู้อำนวยการสถาบันมาตรวิทยาแห่งชาติแต่งตั้งผู้รักษาการแทนผู้อำนวยการ ในกรณีที่ผู้อำนวยการไม่อาจปฏิบัติงานได้ เพียงแต่กำหนดให้ผู้อำนวยการอาจมอบหมายให้พนักงานคนหนึ่งคนใดปฏิบัติภารกิจบางอย่างแทนได้ตามมาตรา ๑๘ และมาตรา ๑๙ แห่งพระราชบัญญัติดังกล่าว

ในทางปฏิบัติการบริหารงานของสถาบันมาตรวิทยาแห่งชาติ ผู้อำนวยการได้มอบหมายให้รองผู้อำนวยการ ผู้ช่วยผู้อำนวยการ เป็นผู้รักษาการแทนผู้อำนวยการ โดยได้เทียบเคียงแนวทางปฏิบัติของทางราชการตามที่กำหนดไว้ในพระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการแผ่นดิน พ.ศ. ๒๕๓๔ มาใช้โดยอนุโลม เพื่อให้การปฏิบัติงานของสถาบันมาตรวิทยาแห่งชาติเป็นไปด้วยความเรียบร้อย แต่เนื่องจากมีความเห็นแย้งว่า สถาบันมาตรวิทยาแห่งชาติไม่สามารถอนุโลมแนวทางปฏิบัติของทางราชการตามที่กำหนดไว้ในพระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการแผ่นดิน พ.ศ. ๒๕๓๔ มาใช้ได้

สถาบันมาตรวิทยาแห่งชาติจึงขอหารือปัญหาข้อกฎหมายคณะกรรมการกฤษฎีกา ว่า ผู้อำนวยการสามารถมอบหมายให้พนักงานรักษาการแทนโดยอนุโลมแนวทางปฏิบัติของทางราชการตามที่กำหนดไว้ในพระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการแผ่นดิน พ.ศ. ๒๕๓๔ ได้หรือไม่ การที่ผู้อำนวยการมอบหมายให้พนักงานรักษาการแทนโดยอนุโลมแนวทางปฏิบัติของทางราชการตามที่กำหนดไว้ในพระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการแผ่นดิน พ.ศ. ๒๕๓๔ จะมีผลต่อการดำเนินงานของสถาบันมาตรวิทยาแห่งชาติหรือไม่ อย่างไร และในกรณีที่สถาบันมาตรวิทยาแห่งชาติได้กำหนดระเบียบปฏิบัติมารองรับการดำเนินงาน จะนำระเบียบปฏิบัติของทางราชการมาใช้ได้หรือไม่ และหากสถาบันได้กำหนดระเบียบปฏิบัติมารองรับการดำเนินงานแล้วยังมีความจำเป็นที่จะต้องนำระเบียบปฏิบัติของทางราชการมาใช้หรือไม่

ส่งพร้อมหนังสือสำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา ที่ นร ๐๙๐๑/ ๑๘๙๖ ลงวันที่ ๘ ตุลาคม ๒๕๕๕ ที่สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกามีถึงสำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรี

คณะกรรมการกฤษฎีกา (คณะที่ ๒) ได้พิจารณาข้อหาหรือดังกล่าว ประกอบกับได้
รับฟังคำชี้แจงของผู้แทนสำนักนายกรัฐมนตรี (สำนักงาน ก.พ.) และสถาบันมาตรวิทยาแห่งชาติแล้ว
เห็นว่า มาตรา ๑๒^๑ แห่งพระราชบัญญัติพัฒนาระบบมาตรวิทยาแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๕๐ กำหนดให้
จัดตั้งสถาบันขึ้นเรียกว่า “สถาบันมาตรวิทยาแห่งชาติ” และให้สถาบันนี้เป็นนิติบุคคล อยู่ภายใต้
การกำกับดูแลของกระทรวงวิทยาศาสตร์ เทคโนโลยีและสิ่งแวดล้อม สถาบันไม่เป็นส่วนราชการหรือ
รัฐวิสาหกิจตามกฎหมายว่าด้วยวิธีการงบประมาณหรือกฎหมายอื่น และมาตรา ๑๓^๒ แห่งพระราช
บัญญัติดังกล่าว กำหนดให้สถาบันทำหน้าที่เกี่ยวกับงานวิชาการและงานธุรการให้แก่คณะกรรมการ
โดยมีผู้อำนวยการคนหนึ่ง ซึ่งคณะกรรมการเป็นผู้แต่งตั้งโดยความเห็นชอบของคณะรัฐมนตรี

เมื่อสถาบันมาตรวิทยาแห่งชาติไม่เป็นส่วนราชการ การบริหารกิจการของสถาบัน
จึงต้องพิจารณาจากบทบัญญัติของพระราชบัญญัติพัฒนาระบบมาตรวิทยาแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๕๐
มิใช่จากบทบัญญัติของพระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการแผ่นดิน พ.ศ. ๒๕๓๔ ซึ่งเป็นกฎหมาย
ที่ใช้บังคับกับส่วนราชการโดยเฉพาะ ดังนั้น กรณีตามปัญหา ในกรณีที่ผู้อำนวยการไม่อาจปฏิบัติ
หน้าที่ได้ การแต่งตั้งผู้รักษาการแทนและอำนาจหน้าที่ของผู้รักษาการแทนผู้อำนวยการ ย่อมต้อง
พิจารณาจากบทบัญญัติของพระราชบัญญัติพัฒนาระบบมาตรวิทยาแห่งชาติ โดยไม่อาจนำพระราช
บัญญัติระเบียบบริหารราชการแผ่นดิน พ.ศ. ๒๕๓๔ มาใช้โดยอนุโลมได้ แต่เมื่อพิจารณาบทบัญญัติ
ของพระราชบัญญัติพัฒนาระบบมาตรวิทยาแห่งชาติแล้ว มิได้มีการกำหนดกรณีดังกล่าวไว้แต่อย่างใด
ส่วนการที่มาตรา ๑๙^๓ ได้กำหนดให้ผู้อำนวยการอาจมอบหมายให้พนักงานคนหนึ่งคนใดปฏิบัติกร
บางอย่างแทนได้ ในกิจการที่เกี่ยวกับบุคคลภายนอก มาตรา ๒๐^๔ ได้กำหนดให้ในกรณีที่ตำแหน่ง

^๑ มาตรา ๑๒ ให้จัดตั้งสถาบันขึ้นเรียกว่า “สถาบันมาตรวิทยาแห่งชาติ” และให้สถาบันนี้เป็น
นิติบุคคล อยู่ภายใต้การกำกับดูแลของกระทรวงวิทยาศาสตร์ เทคโนโลยีและสิ่งแวดล้อม
กิจการของสถาบันไม่อยู่ภายใต้บังคับกฎหมายว่าด้วยแรงงานสัมพันธ์
สถาบันไม่เป็นส่วนราชการหรือรัฐวิสาหกิจตามกฎหมายว่าด้วยวิธีการงบประมาณ หรือ
กฎหมายอื่น และรายได้ของสถาบันไม่ต้องนำส่งเป็นรายได้แผ่นดิน

^๒ มาตรา ๑๓ สถาบันมีวัตถุประสงค์ดังต่อไปนี้

(๑) ทำหน้าที่เกี่ยวกับงานวิชาการและงานธุรการให้แก่คณะกรรมการ รวมทั้งประสานงาน
ด้านการกำหนดแผน การจัดการ และให้ความช่วยเหลือแก่หน่วยงานและบุคคลต่าง ๆ เกี่ยวกับการพัฒนาระบบ
มาตรวิทยา

ฯลฯ

ฯลฯ

^๓ มาตรา ๑๙ ในกิจการที่เกี่ยวกับบุคคลภายนอก ให้ผู้อำนวยการเป็นผู้แทนสถาบัน และเพื่อ
การนี้ผู้อำนวยการอาจมอบหมายให้พนักงานคนหนึ่งคนใดปฏิบัติกรบางอย่างแทนได้ ในเมื่อไม่ขัดต่อระเบียบที่
คณะกรรมการกำหนด

การกระทำของผู้อำนวยการที่ฝ่าฝืนระเบียบตามวรรคหนึ่ง ย่อมไม่ผูกพันสถาบัน เว้นแต่
คณะกรรมการจะให้สัตยาบัน

ระเบียบที่จำกัดอำนาจของผู้อำนวยการในการทำกิจการตามวรรคหนึ่ง ให้ประกาศใน
ราชกิจจานุเบกษา

^๔ มาตรา ๒๐ เมื่อตำแหน่งผู้อำนวยการว่างลงให้คณะกรรมการแต่งตั้งพนักงานในสถาบัน
คนหนึ่งคนใดเป็นผู้ทำการแทนชั่วคราว

ในการทำการแทนผู้อำนวยการตามมาตรานี้ให้ผู้ทำการแทนมีอำนาจหน้าที่เช่นเดียวกับ
ผู้อำนวยการ

ผู้อำนวยการว่างลงให้คณะกรรมการแต่งตั้งพนักงานในสถาบันคนหนึ่งคนใดเป็นผู้ทำการแทนชั่วคราว และมาตรา ๑๘^๔ กำหนดให้ผู้อำนวยการมีหน้าที่บริหารกิจการของสถาบันให้เป็นไปตามวัตถุประสงค์และอำนาจหน้าที่ของสถาบัน และตามนโยบาย ข้อบังคับ และระเบียบที่คณะกรรมการหรือรัฐมนตรีกำหนด กับมีอำนาจบังคับบัญชาพนักงานและลูกจ้างทุกตำแหน่ง แต่จากบทบัญญัติของกฎหมายดังกล่าวก็ไม่อาจนำมาปรับใช้กับกรณีตามปัญหาที่หารือได้แต่อย่างใด รวมทั้งกรณีดังกล่าวบทบัญญัติของกฎหมายก็มิได้กำหนดให้เป็นอำนาจหน้าที่ของผู้อำนวยการในการที่จะแต่งตั้งผู้รักษาการแทนแต่อย่างใดด้วย เพราะฉะนั้น การแต่งตั้งผู้รักษาการแทนผู้อำนวยการจึงต้องอาศัยอำนาจหน้าที่ของคณะกรรมการตามมาตรา ๕ (๒)^๖ ในการพิจารณาและเสนอต่อรัฐมนตรีให้มีการกำหนดระเบียบเกี่ยวกับการแต่งตั้งผู้รักษาการแทนผู้อำนวยการ ในกรณีที่ผู้อำนวยการซึ่งมีหน้าที่บริหารกิจการไม่อาจปฏิบัติหน้าที่ได้ รวมทั้งมีอำนาจหน้าที่ในการเสนอต่อรัฐมนตรีในการออกประกาศหรือระเบียบเกี่ยวกับการบริหารกิจการของสถาบันเพื่อปฏิบัติการตามพระราชบัญญัตินี้ ทั้งนี้ เพื่อให้การบริหารกิจการของสถาบันเป็นไปด้วยความเรียบร้อย และบรรลุตามวัตถุประสงค์

เมื่อได้วินิจฉัยแล้วว่าคณะกรรมการมีอำนาจหน้าที่ในการกำหนดระเบียบปฏิบัติของสถาบันเกี่ยวกับการบริหารกิจการของสถาบันเพื่อปฏิบัติการตามพระราชบัญญัตินี้ ทั้งนี้ เพื่อให้การบริหารกิจการของสถาบันเป็นไปด้วยความเรียบร้อย และบรรลุตามวัตถุประสงค์ จึงเป็นกรณีที่อยู่ในดุลพินิจของคณะกรรมการที่จะพิจารณาว่าควรกำหนดระเบียบปฏิบัติในเรื่องใดเพื่อรองรับการบริหารกิจการของสถาบัน รวมทั้งพิจารณาว่าการกระทำใด ๆ ที่ขัดต่อระเบียบหรือที่ยังไม่มีระเบียบจะยอมรับหรือให้สัตยาบันมากน้อยเพียงใด

(ศาสตราจารย์พิเศษ ชัยวัฒน์ วงศ์วัฒนศานต์)
เลขาธิการคณะกรรมการกฤษฎีกา

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา
ตุลาคม ๒๕๔๕

^๔ มาตรา ๑๘ ผู้อำนวยการมีหน้าที่บริหารกิจการของสถาบันให้เป็นไปตามวัตถุประสงค์และอำนาจหน้าที่ของสถาบัน และตามนโยบาย ข้อบังคับ และระเบียบที่คณะกรรมการหรือรัฐมนตรีกำหนด กับมีอำนาจบังคับบัญชาพนักงานและลูกจ้างทุกตำแหน่ง

ผู้อำนวยการต้องรับผิดชอบต่อคณะกรรมการในการบริหารกิจการของสถาบัน

^๖ มาตรา ๕ ให้คณะกรรมการมีอำนาจหน้าที่ดังต่อไปนี้

๑)ล๑

๑)ล๑

(๒) พิจารณาและเสนอต่อรัฐมนตรีในการออกประกาศตามมาตรา ๑๑ และในการกำหนดระเบียบตามมาตรา ๑๔ และมาตรา ๑๘

๑)ล๑

๑)ล๑